

Bajdejevo glasbilo. G. Bajde je izumil glasbilo, ki združuje klavir in orkester na lok in se igra na tipke. Pri javnem koncertu v Mestnem domu je žel obilo priznanja za svojo lepo iznajdbo.

Sarajevski nadškof dr. Stadler je praznoval dné 23. junija 25-letnico svojega škofovanja. Ta dan je praznovala vsa Herceg-Bosna, in prišlo je mnogo odličnih gostov iz Banovine in Dalmacije, tudi ljubljanski knezoškof dr. A. B. Jeglič, da počasté tega vzornega škofa in Hrvata. Bilo je do 20.000 katoličanov, ki so se udeležili slovesnosti. Dr. Stadler tudi zasluži toliko vdanost in ljubezen, kajti v petindvajsetih letih je storil neizmerno mnogo za versko in splošno-kulturno povzdigo Herceg-Bosne. Kot pisatelj, govornik, organizator in dobrotnik ubogega ljudstva je ta značajni sin hrvaškega naroda zapisal z zlatimi črkami svoje ime v bosensko zgodovino.

**) l. 1914 se ustrelil z vrha jezovitovske katedrale*

Dr. J. Stadler,
nadškof vrhbosenski.

Josip Evgen Tomić.

V Zagrebu je umrl prošli mesec znani hrvaški pisatelj J. E. Tomić, katerega važnejša dela je izdala „Matica Hrvatska“, ki ga je tudi odlikovala s častnim članstvom.

Josip Evgen Tomić se je rodil l. 1843. v Požegi. Početne šole in nižjo gimnazijo je dovršil v rodnem mestu, potem v Zagrebu, kjer je stopil l. 1858. v semenišče. Življenje v semenišču je odločno vplivalo na njegovo književno bodočnost. Takrat so namreč bivali ž njim v semenišču Balenović, Tkalčić, Nemčić, Deželić, Lovković in drugi, ki so se kasneje izkazali v hrvaški književnosti. Vendar Tomić ni ostal do konca v semenišču; izstopil je l. 1863. ter odšel najprej v Karlovec za urednika „Glaso-

noše“, kesneje pa se posvetil pravoslovnim študijam, katere je dovršil v Zagrebu in v Gradcu. Služil je kot kot. pristav v Požegi, a l. 1869. je postal vladni perovodja ter od tega časa ostal v Zagrebu. Leta 1875. je bil imenovan za tajnika deželne vlade, l. 1889. naslovni, a l. 1900. pravi svetnik deželne vlade. Njegovo delovanje pri deželni vladi je posebno znamenito. Z vso vnemo se je trudil, da povzdigne zanemarjeno gospodarstvo na Hrvaškem ter je po gospodarskih društvih izkušal pomoči hrvaškemu ljudstvu.

S književnostjo se je bavil Tomić od leta 1859. Takrat je priobčil v „Narodnih Novinah“ pesem prigodom smrti bana Jelačića „Plač za Jelačićem banom“. Potem je dopisoval v „Slavoncu“, „Naše gore listu“ in „Glasonoši“. Tukaj izšle pesmi je zbral in izdal v Požegi pod naslovom „Ljeljinke“. Sam strogi kritik, kanonik Adolf Veber, je pohvalil to zbirko in od tega časa je bil o Tomiću utrjen glas kot o književniku. Ko je prišel l. 1869. v Zagreb, se je oklenil „Vienca“, ki je začel to leto izhajati. Tukaj je začel priobčevati svoje pripovedi ter tako popustil liriko; od tega časa se je pretežno bavil s pisanjem pripovedi, romanov in dram. Najznamenitejše pripovedi so izšle v „Viencu“, med drugimi „Opančareva hči“, novela iz požeškega življenja, zgodovinska pripoved „Pretorijanci“ in novela „Udovica“, katero je pretiskala kasneje „Matica Hrvatska“. Bil je v lepi književnosti naslednik Šenoe. Iz hrvaške zgodovine je zajel gradivo za svoj roman „Za kralja — za dom“ in iz bosenske za „Zmaja od Bosne“ ter za razne druge večje in manje pripovedi. Na polju socialnega romana se je poizkusil z večjo povestjo „Melita“. Poleg omenjenih romanov je Tomić prevel za podlistke v „Narodnih Novinah“ celo vrsto znamenitih romanov, med katerimi omenjamo posebej „Zarčence“ Manzonijeve. Razen tega je napisal za „Narodne Novine“ mnogo pripovedi, črtic in feuilletonov. Tomić je bil pa tudi dober dramatik. Že od l. 1862. je prevajal drame za repertoire hrvaškega gledališča, in je bil zato l. 1872. imenovan za svetovavca za dramo ter je ostal do novejšega časa v tesni zvezi s hrvaškim gledališčem. Od l. 1872. — 1874. je bil gledališki dramaturg, a od leta 1880. do leta 1890. član gledališkega odbora. Tomić je tudi s svojim peresom obogatil dramsko literaturo. Napisal je šest izvirnih komedij („Bračne ponude“, „Zatečeni ženih“, „Barun Franjo Trenk“, „Novi red“, „Gospodin tutor“, „Pastorak“), tri operne librete („Lizinka“, „Tvardovski“, „Gospodje i husari“), eno tragedijo („Veronika Desinička“), in predelal stari hrvaški igrokaz („Grabancijaša djaka“); prevel pa je 35 dram in veselih iger iz raznih jezikov, 20 opernih in operetnih libretov, tedaj v vsem 55 del. Če omenimo, da je Tomić napisal na stotine narodnogospodarskih člankov v „Narodnih Novinah“, se moramo zares čuditi njegovi neumorni delavnosti.

Vedno poln humorja in vesele nravi je bil ljubljen kakor malokdo, a ravno zato so tudi njegovi književni proizvodi polni idealnega naziranja o svetu.

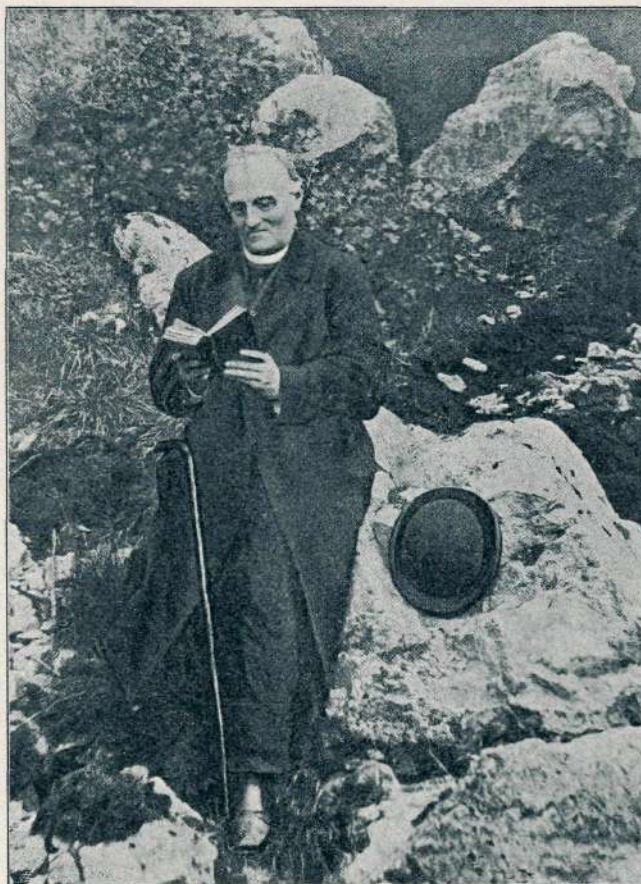
Marin Stepanovič Drinov. Pred kratkim je umrl v Harkovu na Ruskem znani slavist in bolgarski dejatelj M. Step. Drinov, vseučiliški prof. v Harkovu. Drinov se je porodil l. 1838. v Panagurištu (v severni Traciji), kjer je preživel mlada leta. Leta 1858. se je Drinov preselil v Rusijo in je dovršil višje nauke na moskovski univerzi. Drinov se je posvetil proučevanju bolgarske in jugoslovanske zgodovine; plod teh študij sta temeljita spisa: „Istorija bolgarske cerkvi“ in „O proishoždenji bolgarskega naroda“. Po izdaji teh spisov je Drinov odpotoval v Prago, kjer je občeval s Stojanovom, Žinzafovom in Bončovom, s katerimi je leta 1869. ustanovil v Brajlovu znano „Bolgarsko literarno društvo“. Leta 1873. je bil Drinov poklican za profesorja slavistike na harkovsko univerzo. Nekoliko let pozneje je vojska za svobodo Bolgarije poklicala Drinova k državnemu delu. Knez Dundukov - Korsakov je imenoval Drinova izpočetka za sofijskega podgenerala in pozneje za ministra prosvete. Kot učni minister je Drinov ustanovil nekoliko srednjih šol in se je trudil, da stolno mesto bolgarske kneževine postane Sofija, in ne Tirnovo, ki so mu avstrijski diplomatje dajali prednost. L. 1881., ko je Aleksander Battenberg odpravil Bolgarsko konstitucijo, so ponudili Drinovu mesto predsednika državnega sveta, a Drinov je ponudbo odklonil. Ko je bila ruska okupacija končana, se je vrnil Drinov v Harkov, kjer je bil profesor na univerzi do svoje smrti. Iz njegovih znanstvenih spisov razun že omenjenih, imenujemo: „Južnije slavjani i Bizantija v X. věkě“, „Zaselenje Balkanskago polustrova Slavjanami“, „Novyj cerkovno - slavjanskij pamjatnik s upominanjem o slavjanskijh pervoučiteljah“ in dr. Poleg tega je Drinov pisal v razne ruske časnike, dalje v češki „Časopis českého musea“ in Jagičev „Archiv“.

Fr. Št.

Prof. Jožef Myslbek, novi rektor umetniške akademije v Pragi, je znan češki kipar. Rojen je bil od revnih staršev l. 1848. v Pragi. Njegova kiparska dela cenijo tudi v tujini, kar pričajo razna inozemska odlikovanja. Krasno delo Myslbekovo „Umirajoči Kristus“ je v cerkvi „Sacré Coeur“ na Montmartru v Parizu; tudi več kipov v dunajski državni zbornici je delo njegovega dleta.

Sestdesetletnica dra. Jaromíra Čelakovskega. 21. marca je obhajal dr. Jaromir Čelakovský, vseučiliški profesor v Pragi, svojo šestdesetletnico. Porodil se je 21. marca 1846 v Vratislavi, kjer je bil njegov oče, slavni češki buditelj in pesnik, profesor slavistike Jaromir Čelakovský ima v stroki češke pravne zgodovine najbolj odlično mesto; Čelakovský je pa tudi politik in časnikar. Zlasti velike zasluge ima za češko „Osrednjo Maticó šolsko“ in „Svaz osvětový“. Jaromir Čelakovský se je prav zgodaj udeležil češkega političnega življenja. Deloval je v uredništvu „Národních Listů“ in l. 1878. je postal

IVAN BILC.

deželni poslanec. L. 1879. je vstopil v državni zbor obenem z Mladočehi Gregrom, Sladkovským, Tilšrom, Trojanom in Adámkom. Njegova znanstvena delavnost je zelo velika. Glavna njegova dela spadajo v stroko češke pravne zgodovine. Izdal je spise „Sbírka pramenů práva městského království českého“, „O domácích a cizích registrech české a jiných zákonských dvorních kancelári“, „Pověšchné dějiny právní“.

Dr. Josef Štolba, notar v Pardubicah in češki pisatelj, je 3. majnika dovršil šestdeset let. Štolba je